

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

ФІЛОСОФІЯ, ЛОГІКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Методичні рекомендації
до організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти
спеціальності D3 «Менеджмент» освітньо-професійної програми
«Управління лікувально-профілактичними закладами»

Електронний ресурс

Рецензенти:

Вікторія Ковальська – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки, методики та менеджменту освіти Навчально-наукового інституту «Українська інженерно-педагогічна академія» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна;

Наталя Гончарова – доктор медичних наук, професор, магістр менеджменту, професор кафедри хірургії № 2 Харківського національного медичного університету.

*Затверджено до розміщення в мережі Інтернет рішенням Науково-методичної ради
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
(протокол № 6 від 27 березня 2026 року)*

Філософія, логіка та методологія наукових досліджень в охороні здоров'я :
Ф 56 методичні рекомендації до організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти спеціальності ДЗ «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Управління лікувально-профілактичними закладами» [Електронний ресурс] / уклад. В. А. Бурбига, І. М. Шалімова, В. М. Маркова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2026. – (PDF 21 с.).

Методичні рекомендації спрямовані на формування у здобувачів освіти розуміння фундаментальних філософських знань, принципів логічного мислення та сучасної методології наукових досліджень, орієнтуючись на практичні потреби сучасного медичного менеджменту. Зміст самостійної роботи з курсу «Філософія, логіка та методологія наукових досліджень в охороні здоров'я» спрямований на поглиблення у здобувачів освіти теоретичних знань, розвиток самостійного мислення і набуття вмінь опрацювання наукової літератури, що сприяє професійному самовизначенню майбутніх менеджерів закладів охорони здоров'я. Успішне виконання самостійної роботи можливо за умов чіткого планування, нормування, організації та своєчасного контролю самостійної навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти.

Для здобувачів освіти зі спеціальності ДЗ «Менеджмент» (Управління лікувально-профілактичними закладами).

УДК 37.01:001.891(075.8)

© Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2026

© Бурбига В. А., Шалімова І. М.,
Маркова В. М., уклад., 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ТЕМА № 1	7
ТЕМА №2	8
ТЕМА №3	9
ТЕМА №4	10
ТЕМА №5	11
ТЕМА №6	12
ТЕМА №7	13
ТЕМА №8	14
ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ З ДИСЦИПЛІНИ.....	16
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	17

ВСТУП

Навчальний курс "Філософія, логіка та методологія наукових досліджень в охороні здоров'я" покликаний сформувати у здобувачів магістерського рівня компетентності, необхідні для проведення наукових досліджень, що вирішують управлінські і клінічні завдання у системі охорони здоров'я. Самостійна робота здобувачів є важливим компонентом освітнього процесу, що дає змогу поглибити розуміння філософських засад науки, логічних принципів мислення та методології досліджень, а також розвинути аналітичні та дослідницькі навички.

Усього на вивчення дисципліни передбачено 90 годин, з яких:

- 32 години аудиторних занять (16 годин лекцій та 16 годин практичних занять);
- 58 годин відведено для самостійної роботи.

Заочна форма навчання передбачає 8 аудиторних годин і 82 години самостійної роботи.

Самостійна робота структурована за темами лекцій і включає:

- аналіз філософських основ наукового пізнання в охороні здоров'я;
- вивчення логічних основ наукового пізнання;
- ознайомлення з методологією наукового дослідження;
- вивчення етапів та структури наукового дослідження;
- вивчення теоретичних і емпіричних методів досліджень;
- опанування статистичних, клініко-епідеміологічних та управлінських методів;
- освоєння міждисциплінарного підходу у наукових дослідженнях;
- вивчення етичних і деонтологічних засад оформлення результатів досліджень.

Кожне завдання розвиває відповідні компетентності, необхідні для реалізації професійної діяльності в галузі менеджменту охорони здоров'я.

Методичні вказівки допоможуть організувати самостійну роботу, що забезпечує систематичність і цілеспрямованість навчального процесу, сприятиме розвитку здатності критично оцінювати наукові дані, формувати власну позицію й впроваджувати результати досліджень у практику управління лікувально-профілактичними закладами.

Тематика лекцій

Тема 1. Філософські основи сучасного медичного знання та управління в охороні здоров'я

Роль філософії у формуванні стратегічного мислення керівника закладу охорони здоров'я. Філософія як основа формування медичного світогляду. Філософське осмислення людського буття, здоров'я, хвороби й смерті. Філософія управління в охороні здоров'я. Філософські основи управлінських рішень: свобода, відповідальність, етика, справедливість. Ціннісні та гуманістичні орієнтири в управлінні охороною здоров'я. Конфлікти цінностей у медичних та управлінських рішеннях. Управлінська етика в контексті філософських принципів. Гуманістичні моделі управління: довіра, діалог, емпатія.

Історико-філософські витоки медичного знання. Еволюція філософського розуміння медицини. Медицина в контексті античної, середньовічної, нової та сучасної філософії. Натуралістичний, технократичний та гуманістичний підходи до медичного знання. Біоетика як нова філософська парадигма в медицині. Парадигми Фуко, Гуссерля,

Гайдеггера щодо тіла, хвороби, медичної влади. Верифікація, достовірність, правдивість медичної інформації. Межі знання в медицині: непевність, ризик, імовірнісність. Роль інтерпретації, суб'єктивного досвіду пацієнта й лікаря.

Основні філософські категорії та принципи, релевантні для медицини та управління. Категорії буття, людини, цінностей, істини. Принципи цілісності, системності, розвитку, причинності. Людина як цінність та об'єкт гуманістичного підходу. Поняття хвороби, здоров'я, страждання у філософському контексті. Професійна ідентичність лікаря та управлінця: моральні виклики. Рефлексія як інструмент філософського осмислення управлінської діяльності.

Тема 2. Наукове мислення і логіка в управлінні лікувально-профілактичними закладами.

Логічні форми наукового мислення у процесі управління. Визначення та структура наукового мислення. Особливості наукового мислення управлінця. Порівняння побутового, професійного та наукового типів мислення. Основні логічні операції у процесі управління: аналіз, синтез, порівняння, узагальнення, абстрагування. Судження і умовиводи в медичному менеджменті. Культура логічного мислення керівника лікувально-профілактичних закладів. Формальна і діалектична логіка в управлінській діяльності. Принципи логіки: тотожності, несуперечності, достатньої підстави. Типові логічні помилки в управлінні та як їх уникнути.

Мислення як ресурс розвитку управлінської компетентності. Наукова аргументація та прийняття рішень. Структура аргументації, види аргументів. Критичне мислення як основа ефективного менеджменту. Евристичне мислення у вирішенні нестандартних управлінських ситуацій. Саморефлексія та розвиток логічної культури. Мисленнєва гнучкість, адаптивність, аналітичність як риси сучасного керівника. Мислення і ціннісно-світоглядні орієнтири в управлінні.

Логіка прийняття управлінських рішень та запобігання логічним помилкам в медичних висновках. Значення логіки для ефективності управління. Розвиток логічного і наукового мислення у професійній діяльності.

Тема 3. Методологія наукових досліджень у сфері управління закладами охорони здоров'я.

Поняття методології дослідження в медичних закладах. Визначення поняття «методологія». Структура методології: рівні, компоненти, зв'язки. Методологія як інструмент організації наукового пошуку. Відмінність методології, методики й техніки дослідження

Рівні методології наукових досліджень. Філософський рівень (онтологія, гносеологія, аксіологія). Загальнонауковий рівень (системний підхід, моделювання, аналіз). Конкретно-науковий рівень (соціальні, управлінські теорії). Методико-технологічний рівень (методи, прийоми, процедури).

Методологічні принципи досліджень в управлінні охороною здоров'я. Принципи системності, наукової обґрунтованості, об'єктивності та верифікованості,

міждисциплінарності, гуманізму і соціальної відповідальності. Методологія як стратегічна основа ефективного дослідження та інструмент його осмислення та організації. Методологічна культура сучасного науковця та керівника Практичне значення методологічної культури для керівника ЛПЗ.

Типи досліджень у галузі управління охороною здоров'я. Роль досліджень у сфері охорони здоров'я та управління медичними закладами. Значення класифікації досліджень для майбутнього керівника у системі охорони здоров'я. Загальна класифікація наукових досліджень за метою, характером процесу, рівнем узагальнення. Особливості вибору типу дослідження.

Тема 5. Етапи та структура наукового дослідження у сфері охорони здоров'я.

Особливості досліджень у сфері медичного управління. Мета досліджень у медичному управлінні. Об'єкти і суб'єкти досліджень у медичному управлінні. Поєднання медичних, соціальних, економічних, правових та управлінських знань для проведення досліджень у сфері медичного управління. Необхідність системного підходу та врахування етичних аспектів. Основні цілі досліджень у медичному управлінні. Методологічні особливості

Побудова логіки дослідницької діяльності в практиці організації управління медичними закладами. Логіка дослідження як структурований підхід до вирішення управлінської проблеми. Керівник як дослідник і практик: інтеграція аналітичного мислення у процес управління. Філософські засади: причинно-наслідковий підхід, системність, діалектика. Основні етапи наукового дослідження. Підготовчий етап: вибір проблеми, аналіз літератури, формування концепції. Теоретичний етап: побудова гіпотез, визначення методологічного підходу. Емпіричний етап: збирання, узагальнення та первинна обробка даних. Аналітичний етап: аналіз, інтерпретація результатів, перевірка гіпотез. Завершальний етап: формулювання висновків, практичних рекомендацій, написання тексту звіту.

Формулювання наукового апарату дослідження у сфері медичного управління. Формулювання проблеми. Визначення актуальної управлінської ситуації або проблеми. Формування теми дослідження на основі запиту практики. Постановка мети і завдань. Формування гіпотези.

Вибір об'єкта, предмета та методів дослідження. Логічна модель дослідження: побудова схеми/матриці дослідження та визначення логічної послідовності збору, обробки та аналізу даних.

Лекція 5. Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження в медицині.

Класифікація методів наукового дослідження. Загальна типологія методів: теоретичні, емпіричні, статистичні. Кількісні, якісні методи: співвідношення, переваги, обмеження. Методи загальнонаукового та міждисциплінарного характеру

Теоретичні методи у медичних дослідженнях. Аналіз, синтез, узагальнення. Абстрагування, моделювання, аналогія. Індукція, дедукція, гіпотетико-дедуктивний метод. Роль логічного мислення в теоретичному пізнанні.

Емпіричні методи збору даних у медичній сфері. Спостереження: види, правила, переваги. Експеримент: клінічний, натурний, лабораторний. Анкетування, інтерв'ювання, фокус-групи. Аналіз документів, медичних карт, адміністративної інформації. Практичне застосування емпіричних методів в управлінні ЛПЗ. Використання даних для виявлення управлінських проблем. Формування бази для прийняття рішень.

Тема 6. Статистичні, клініко-епідеміологічні та управлінські методи у медичних дослідженнях

Статистичні методи аналізу медичних даних. Описова статистика: середні величини, варіативність. Кореляційний, регресійний, дисперсійний аналіз. Статистична перевірка гіпотез.

Клініко-епідеміологічні методи досліджень. Когортні, поперечні, дослідження «випадок-контроль». Систематичний огляд, метааналіз. Підходи доказової медицини (evidence-based medicine). Роль епідеміологічного аналізу в оцінці якості медичної допомоги

Соціальні та управлінські методи в медичних дослідженнях. SWOT-аналіз, експертне опитування. Соціологічні методи: соціометрія, контент-аналіз. Інформаційно-аналітичні системи в управлінні охороною здоров'я. Методи оцінки ефективності управлінських рішень

Вибір методу дослідження в управлінні лікувально-профілактичними закладами. Критерії вибору методу: мета, об'єкт, можливості збору даних. Поєднання кількісного і якісного аналізу. Роль інноваційних технологій у дослідженнях. Практичні кейси стратегічного дослідження в охороні здоров'я. Зв'язок між дослідженням і управлінською практикою.

Тема 7. Наукове дослідження як форма практики: міждисциплінарний підхід в охороні здоров'я.

Роль міждисциплінарного підходу в сучасному медичному знанні. Наукове дослідження як форма практики в охороні здоров'я. Наука як інструмент для розв'язання конкретних проблем. Зв'язок між аналітичною діяльністю й управлінськими рішеннями. Визначення міждисциплінарності, її відмінність від мульти- та трансдисциплінарності. Необхідність міждисциплінарного підходу для досліджень у складних соціально-біомедичних системах. Сфери перетину: медицина— управління — соціологія — економіка — етика — інформатика. Аналіз витрат і ефективності медичних програм: поєднання медицини та економіки. Вивчення факторів здоров'я населення: медико-соціологічний підхід. Використання цифрових технологій в управлінні лікувально-профілактичними закладами: медицина та ІТ. Дослідження етичних аспектів управлінських рішень: філософія, біоетика, менеджмент.

Методологія міждисциплінарного дослідження. Формування дослідницького запитання, яке потребує комплексного підходу. Вибір методів з різних галузей знання. Проблеми термінології, стандартизації та взаєморозуміння між фахівцями.

Організація командної наукової роботи. Роль керівника/дослідника в координації міждисциплінарного проєкту. Принципи розподілу обов'язків і взаємодії фахівців з різних сфер. Проблеми комунікації та конфліктів цінностей у дослідницьких групах. Етика командної роботи: авторство, відповідальність, доброчесність

Результати та впровадження міждисциплінарних досліджень. Переваги інтегрованих результатів для управлінських рішень. Стратегії ефективного впровадження результатів у практику лікувально-профілактичних закладів. Наукове дослідження як ціннісний і практичний ресурс для управління Міждисциплінарність як сучасна вимога до дослідника в охороні здоров'я.

Тема 8. Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику: етичні та деонтологічні засади наукової діяльності в системі охорони здоров'я.

Етичні принципи наукової діяльності в охороні здоров'я. Моральні основи науки і медицини. Взаємозв'язок науки, етики й суспільної відповідальності. Особливості морального виміру в медичних і управлінських дослідженнях. Принцип «не нашкодь» як базова цінність. Етичні принципи наукової діяльності в охороні здоров'я. Гуманізм і повага до людської гідності. Інформована згода досліджуваних. Конфіденційність і захист персональних даних. Добровільність участі та право на відмову. Справедливість і недискримінація.

Академічна доброчесність у наукових дослідженнях. Визначення академічної доброчесності. Основні порушення: плагіат, фабрикація, фальсифікація, самоплагіат. Принципи відповідального авторства та належного цитування.

Деонтологічні основи професійної поведінки дослідника. Поняття «деонтологія»: від медицини до науки. Професійні обов'язки дослідника в охороні здоров'я. Деонтологічні вимоги до керівників і учасників наукових проєктів. Взаємна повага в науковій комунікації, об'єктивність, чесність

Етичні виклики в управлінських дослідженнях. Критерії оцінювання етичності дослідження. Міжнародні документи: Гельсінська декларація (WMA), керівні принципи CIOMS, кодекс біоетики ЮНЕСКО, законодавче регулювання етики в Україні. Етичні виклики в управлінських дослідженнях. Конфіденційність даних персоналу та пацієнтів. Конфлікт інтересів у медичному менеджменті. Використання аналітичної інформації: баланс між правом знати та правом на приватність. Баланс між інтересами організації, суспільства і дослідника Етична відповідальність керівника дослідження у лікувально-профілактичних закладах.

Філософські основи сучасного медичного знання та управління в охороні здоров'я

Мета заняття: Сформувати у здобувачів розуміння ролі філософських принципів у наукових дослідженнях і управлінні лікувально-профілактичними закладами (ЛПЗ), оволодіти навичками аналізу філософських концепцій у контексті медичного знання та розробки етичних управлінських рішень.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти вплив філософських течій (позитивізм, прагматизм, постмодернізм) на формування сучасних підходів до наукових досліджень в охороні здоров'я та їхній вплив на управління ЛПЗ.
2. Проаналізувати відображення принципів гуманізму в сучасних управлінських практиках ЛПЗ, навівши приклади з реальних закладів.
3. Підготувати презентацію на тему «Роль філософії науки в розвитку системи охорони здоров'я України», включивши приклади внеску українських вчених у медичну науку.
4. Скласти глосарій із 10 ключових термінів за темою «Філософські основи науки в охороні здоров'я» (наприклад: емпіризм, раціоналізм, епістемологія).
5. Розробити концепцію дослідження на тему «Вплив філософських принципів на етичні рішення в управлінні ЛПЗ», визначивши мету, завдання та об'єкт дослідження.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Філософські основи сучасного медичного знання та управління в охороні здоров'я».
2. Підготуватися до участі в дискусії «Роль філософських принципів у формуванні етичних управлінських рішень у ЛПЗ».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи скласти попередній список літературних джерел із філософії, біоетики чи етики управління, дотримуючись вимог бібліографічного опису.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Що таке філософія науки та як вона впливає на медичне знання?
2. Які історико-філософські витоки медичного знання?
3. Як принципи гуманізму та справедливості застосовуються в управлінні ЛПЗ?
4. Які філософські категорії є ключовими для досліджень в охороні здоров'я?
5. У чому полягає роль біоетики в сучасних медичних дослідженнях?
6. Як філософські принципи впливають на формування професійної ідентичності управлінця ЛПЗ?
7. Які ціннісні конфлікти можуть виникати в управлінських дослідженнях?
8. Що таке управлінська етика та як вона реалізується в ЛПЗ?
9. Які методи використовуються для аналізу філософських джерел у дослідженнях?
10. Як рефлексія сприяє прийняттю етичних рішень у ЛПЗ?
11. Які вимоги до цитування філософських джерел у наукових роботах?

12. Як оформляти бібліографічний опис літератури з філософії та біоетики?
13. Які джерела інформації є первинними та вторинними в контексті філософських досліджень?

ТЕМА №2

Наукове мислення і логіка в управлінні лікувально-профілактичними закладами

Мета заняття: Сформувати у здобувачів навички застосування логічних принципів і наукового мислення для аналізу управлінських проблем у лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ), оволодіти технікою побудови аргументації, виявлення логічних помилок і розробки обґрунтованих управлінських рішень.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти дедуктивний і індуктивний методи в контексті аналізу управлінських проблем ЛПЗ, навівши приклади їх застосування (наприклад, аналіз плинності кадрів).
2. Визначити та описати три логічні помилки, які можуть виникнути під час аналізу даних у медичних дослідженнях, і запропонувати способи їх уникнення.
3. Підготувати презентацію на тему «Значення логічного мислення для прийняття управлінських рішень у ЛПЗ», включивши кейс із реальної практики.
4. Скласти глосарій із 10 термінів за темою «Логіка наукових досліджень в охороні здоров'я» (наприклад: силогізм, гіпотеза, контраргумент).
5. Розробити логічну схему аналізу проблеми низької задоволеності пацієнтів у ЛПЗ, використовуючи принципи аргументації та уникнення логічних помилок.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Наукове мислення і логіка в управлінні лікувально-профілактичними закладами».
2. Підготуватися до участі в круглому столі «Роль логічного мислення в прийнятті управлінських рішень у ЛПЗ».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити короткий кейс, який ілюструє застосування логічних операцій (аналіз, синтез, порівняння) для вирішення управлінської проблеми ЛПЗ.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Що таке наукове мислення та як воно відрізняється від побутового й професійного мислення?
2. Які логічні операції використовуються в управлінських дослідженнях ЛПЗ?
3. Як принципи формальної логіки (тотожності, несуперечності) застосовуються в управлінні ЛПЗ?
4. Які типові логічні помилки виникають у медичних і управлінських висновках?
5. Як методика «диявольський адвокат» допомагає уникнути логічних помилок?

6. У чому полягає різниця між критичним і евристичним мисленням у контексті управління ЛПЗ?
7. Як діалектична логіка сприяє вирішенню ціннісних конфліктів у ЛПЗ?
8. Які стандарти аргументації використовуються для обґрунтування управлінських рішень?
9. Як забезпечити достовірність даних у дослідженні ефективності ЛПЗ?
10. Що таке evidence-based management і як він застосовується в ЛПЗ?
11. Які інструменти допомагають розвивати логічну культуру керівника ЛПЗ?
12. Як розрізнити кореляцію та причинність у дослідженнях управління ЛПЗ?
13. Які методи візуалізації доказів використовуються при комунікації зі стейкхолдерами?

ТЕМА №3

Методологія наукових досліджень у сфері управління закладами охорони здоров'я

Мета заняття: Сформувати у здобувачів навички застосування методологічних принципів для планування та проведення наукових досліджень у сфері управління лікувально-профілактичними закладами (ЛПЗ), оволодіти технікою вибору типів досліджень і розробки їхньої структури з урахуванням управлінських завдань.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти етапи наукового дослідження в управлінні ЛПЗ із етапами клінічних досліджень, визначивши спільні та відмінні риси.
2. Проаналізувати методологічні підходи до дослідження ефективності профілактичних програм в Україні за останні 5 років, указавши їхні сильні та слабкі сторони.
3. Скласти програму дослідження на тему «Оптимізація робочих процесів у приймальному відділенні ЛПЗ», включивши мету, завдання, об'єкт, предмет і методи.
4. Підготувати презентацію на тему «Методологічні помилки в дослідженнях управління ЛПЗ і як їх уникнути», навівши приклади з практики.
5. Підібрати 5 літературних джерел за темою «Методологія наукових досліджень в охороні здоров'я» і скласти бібліографічний опис за алфавітним принципом із розширеним анотуванням.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Методологія наукових досліджень у сфері управління закладами охорони здоров'я».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Методологічні принципи в управлінських дослідженнях ЛПЗ: від теорії до практики».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити попередню структуру дослідження, визначивши проблему, об'єкт, предмет і тип дослідження (кількісне, якісне чи змішане).

ТЕМА №4

Етапи та структура наукового дослідження у сфері охорони здоров'я

Мета заняття: На підставі уявлень про специфіку досліджень у медичному управлінні та структуру наукового апарату навчитися визначати етапи дослідження, формувати проблему, тему, мету, завдання, гіпотезу, об'єкт/предмет, обирати методи та будувати логічну модель для ЛПЗ.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти структуру наукового апарату дослідження в управлінських і клінічних дослідженнях ЛПЗ, указавши, як вони адаптуються до різних цілей.
2. Проаналізувати проблему високої плинності кадрів у ЛПЗ, сформулювавши дослідницьке запитання, мету, завдання та гіпотезу.
3. Розробити логічну модель дослідження на тему «Оцінка впливу гнучкого графіку роботи на мотивацію медичного персоналу», включивши етапи збору, обробки та аналізу даних.
4. Підготувати презентацію на тему «Роль наукового апарату в забезпеченні достовірності досліджень у ЛПЗ», навівши приклад із реальної практики.
5. Опрацювати два літературних джерела за темою «Структура наукового дослідження в охороні здоров'я» і підготувати конспект, виділивши ключові принципи.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Етапи та структура наукового дослідження у сфері охорони здоров'я».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Логіка та структура наукових досліджень в управлінні ЛПЗ: від проблеми до рекомендацій».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити попередню логічну модель дослідження, включаючи формулювання проблеми, гіпотези, об'єкта/предмета та етапів.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Які особливості досліджень у сфері медичного управління та чому необхідний системний підхід?
2. Як логіка дослідницької діяльності впливає на роль керівника ЛПЗ?
3. Які основні етапи наукового дослідження в медичному управлінні?
4. Як формувати проблему та тему дослідження в управлінні ЛПЗ?
5. У чому полягає постановка мети, завдань і гіпотези дослідження?
6. Як обирати об'єкт, предмет і методи дослідження?
7. Що таке логічна модель дослідження та як її будувати?
8. Як етичні аспекти впливають на структуру наукового дослідження в охороні здоров'я?

ТЕМА №5

Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження в медицині

Мета заняття: Набути практичних навичок застосування теоретичних та емпіричних методів наукового дослідження у сфері охорони здоров'я, навчитися аналізувати управлінські проблеми лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ) шляхом вибору, комбінування та реалізації відповідних методів дослідження, а також формувати доказово обґрунтовані висновки та пропозиції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Описати відмінності між теоретичними (аналіз, синтез) та емпіричними (спостереження, експеримент) методами в контексті дослідження управлінських проблем ЛПЗ.
2. Проаналізувати, як поєднання якісних і кількісних методів може допомогти у вирішенні проблеми низької задоволеності пацієнтів у ЛПЗ, навівши приклад.
3. Скласти програму емпіричного дослідження для оцінки ефективності системи електронного запису в ЛПЗ, включивши мету, методи (наприклад, анкетування, спостереження), тривалість і способи фіксації результатів.
4. Підготувати презентацію на тему «Застосування емпіричних методів для виявлення управлінських проблем у ЛПЗ», включивши кейс із реальної практики.
5. Підібрати 5 літературних джерел за темою «Емпіричні методи»

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Теоретичні та емпіричні методи наукового дослідження в медицині».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Застосування теоретичних та емпіричних методів у дослідженнях управління ЛПЗ: від аналізу до впровадження».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити план дослідження, включаючи вибір одного теоретичного та одного емпіричного методу з обґрунтуванням їх релевантності.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Яка різниця між теоретичними та емпіричними методами дослідження в медичній сфері?
2. Як кількісні та якісні методи доповнюють один одного в управлінських дослідженнях ЛПЗ?
3. Яка роль аналізу, синтезу та узагальнення в теоретичних дослідженнях?
4. Як застосовувати моделювання та аналогію для оптимізації управлінських процесів у ЛПЗ?
5. Які особливості використання спостереження та експерименту в управлінських дослідженнях?
6. Як анкетування та інтерв'ювання допомагають виявляти потреби персоналу та пацієнтів?
7. Яким чином аналіз документів сприяє виявленню управлінських проблем у ЛПЗ?
8. Як забезпечити достовірність і етичність при застосуванні емпіричних методів у дослідженнях?

ТЕМА №6

Статистичні, клініко-епідеміологічні та управлінські методи у медичних дослідженнях

Мета заняття: Сформувати у здобувачів навички застосування статистичних, клініко-епідеміологічних, соціальних та управлінських методів для аналізу даних і вирішення управлінських завдань у лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ), а також оволодіти технікою вибору відповідних методів і оцінки їхньої ефективності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти когортні дослідження та дослідження «випадок-контроль» у контексті оцінки якості медичної допомоги в ЛПЗ, указавши їхні переваги та обмеження.
2. Проаналізувати статистичні методи, використані в дослідженнях ефективності управлінських рішень в Україні за останні 5 років, визначивши найпоширеніші методи.
3. Розробити програму статистичного дослідження для оцінки впливу програми мотивації на плинність кадрів у ЛПЗ, включивши мету, завдання, методи аналізу та способи перевірки гіпотез.
4. Підготувати презентацію на тему «Роль метааналізу в доказовій медицині та управлінні ЛПЗ», навівши приклад із реальної практики.
5. Опрацювати два літературних джерела за темою «Статистичні методи в медичних дослідженнях» і підготувати конспект, виділивши основні методи та їхнє застосування.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Статистичні, клініко-епідеміологічні та управлінські методи у медичних дослідженнях».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Застосування статистичних і соціальних методів для вирішення управлінських завдань у ЛПЗ».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити попередній план дослідження, визначивши проблему, тип дослідження (кількісне, якісне чи змішане) і відповідні методи (наприклад, кореляційний аналіз чи SWOT-аналіз).

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Які статистичні методи використовуються для аналізу медичних даних у ЛПЗ?
2. У чому полягає роль клініко-епідеміологічних методів в оцінці якості медичної допомоги?
3. Як соціальні методи сприяють дослідженню організаційної культури ЛПЗ?
4. Які критерії вибору методу дослідження в управлінні ЛПЗ?
5. Як інноваційні технології (наприклад, великі дані) застосовуються в медичних дослідженнях?

ТЕМА №7

Наукове дослідження як форма практики: міждисциплінарний підхід в охороні здоров'я

Мета заняття: Сформувати у здобувачів навички організації та проведення міждисциплінарних досліджень у сфері управління лікувально-профілактичними закладами (ЛПЗ), оволодіти технікою координації міждисциплінарних команд і розробки стратегій впровадження результатів у практику, враховуючи етичні та ціннісні аспекти.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти міждисциплінарний, мультидисциплінарний і трансдисциплінарний підходи в дослідженнях управління ЛПЗ, навівши приклади їхнього застосування.
2. Проаналізувати, як міждисциплінарний підхід може допомогти у вирішенні проблеми низької доступності медичних послуг у сільській місцевості, указавши необхідні дисципліни.
3. Скласти програму міждисциплінарного дослідження на тему «Оптимізація профілактичних програм у ЛПЗ», включивши методи з медицини, соціології та економіки.
4. Підготувати презентацію на тему «Переваги міждисциплінарного підходу в управлінні ЛПЗ», включивши кейс із реальної практики.
5. Підібрати 5 літературних джерел за темою «Міждисциплінарність у дослідженнях охорони здоров'я» і скласти бібліографічний опис із розширеним анотуванням.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Наукове дослідження як форма практики: міждисциплінарний підхід в охороні здоров'я».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Міждисциплінарний підхід у вирішенні управлінських проблем ЛПЗ».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити попередній план міждисциплінарного дослідження, визначивши проблему, дисципліни для інтеграції та методи (наприклад, статистичний аналіз і соціологічне опитування).

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Що таке міждисциплінарний підхід і як він застосовується в управлінні ЛПЗ?
2. У чому полягають відмінності між міждисциплінарним, мультидисциплінарним і трансдисциплінарним підходами?
3. Які дисципліни найчастіше залучаються до міждисциплінарних досліджень у ЛПЗ?
4. Як формулюється дослідницьке запитання для міждисциплінарного дослідження?
5. Які проблеми виникають при координації міждисциплінарних команд?
6. Як забезпечити етичність командної роботи в міждисциплінарних проєктах?
7. Які стратегії ефективного впровадження результатів дослідження в ЛПЗ?
8. Як міждисциплінарність впливає на достовірність і практичну цінність результатів?

ТЕМА №8

Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику: етичні та деонтологічні засади наукової діяльності в системі охорони здоров'я

Мета заняття: Сформувати у здобувачів навички оформлення результатів наукових досліджень з урахуванням етичних і деонтологічних засад, оволодіти технікою впровадження результатів у практику лікувально-профілактичних закладів (ЛПЗ), а також поглибити розуміння принципів академічної доброчесності та способів вирішення етичних викликів у управлінських дослідженнях.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ:

1. Порівняти вимоги Гельсінської декларації та Кодексу біоетики ЮНЕСКО до етичності досліджень у ЛПЗ, указавши їхнє значення для управлінських досліджень.
2. Проаналізувати етичні виклики, які можуть виникнути при дослідженні конфіденційних даних персоналу ЛПЗ, і запропонувати способи їх вирішення.
3. Скласти план впровадження результатів дослідження «Оцінка ефективності системи мотивації персоналу» в практику ЛПЗ, враховуючи етичні принципи.
4. Підготувати презентацію на тему «Етичні та деонтологічні засади в управлінських дослідженнях ЛПЗ», навівши приклад порушення академічної доброчесності та його наслідки.
5. Опрацювати два літературних джерела за темою «Етика наукових досліджень в охороні здоров'я» і підготувати конспект, виділивши ключові принципи та виклики.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

1. Опрацювати лекційний матеріал за темою «Оформлення результатів наукових досліджень та їх впровадження у практику: етичні та деонтологічні засади».
2. Підготуватися до участі в семінарі «Етичні виклики в оформленні та впровадженні результатів досліджень у ЛПЗ».
3. Відповідно до обраної теми магістерської роботи розробити попередній план оформлення результатів дослідження, визначивши структуру звіту, етичні принципи та стратегію впровадження.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Які етичні принципи застосовуються в наукових дослідженнях у ЛПЗ?
2. У чому полягає значення принципу «не нашкодь» для управлінських досліджень?
3. Як забезпечити інформовану згоду та добровільність участі в дослідженнях?
4. Що таке академічна доброчесність і чому вона важлива в охороні здоров'я?
5. Які порушення академічної доброчесності найпоширеніші в дослідженнях ЛПЗ?
6. Які деонтологічні обов'язки дослідника в охороні здоров'я?
7. Як уникнути конфліктів інтересів у управлінських дослідженнях?
8. Які міжнародні стандарти регулюють етичність досліджень у ЛПЗ?
9. Як забезпечити конфіденційність даних у дослідженнях ЛПЗ?
10. Які стратегії ефективного впровадження результатів досліджень у практику ЛПЗ?

Індивідуальні завдання (контрольна робота)

Завдання на контрольну роботу

Виконання контрольної роботи дозволяє здобувачам освіти розвинути аналітичне мислення та вміння застосовувати методи дослідницької діяльності в управлінні лікувально-профілактичними закладами.

Тема контрольної роботи: «Методологія дослідження: моя управлінська ініціатива»

Завдання:

Розробіть індивідуальний проєкт науково-методологічного дослідження на тему: «Моя ініціатива як майбутнього керівника щодо вдосконалення (вказати напрям — наприклад, якості послуг, роботи персоналу, комунікації тощо) у лікувально-профілактичних закладах»

Оберіть сферу, у якій Ви — як майбутній управлінець — бажаєте здійснити позитивну зміну.

Опишіть, чому ця проблема для Вас особисто важлива, і як вона пов'язана з Вашим управлінським баченням.

Сформулюйте етапи дослідження, виберіть методи збору даних, опишіть, як Ви будете реалізовувати результати на практиці.

Критерії оцінювання контрольної роботи

№	Види робіт здобувача	Оцінка в балах
	Контрольна робота. Здійснення самоменеджменту <i>31-40 балів</i> – відповідь носить характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, а також відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення. <i>20-30 балів</i> – відповідь носить характер творчої самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу не обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, а також відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення, але є несуттєві неточності <i>10-19 бали</i> – виклад матеріалу не обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, але не чітко відображає авторську аналітичну оцінку стану досліджуваної проблеми й власну точку зору на можливі варіанти її вирішення. Є суттєві неточності та помилки <i>0-9 балів</i> – відповідь не носить характеру самостійної науково-дослідної роботи. Виклад матеріалу обмежується описовим підходом до розкриття обраної теми, відсутня авторська аналітична оцінка стану досліджуваної проблеми й відсутня власна точка зору на можливі варіанти її вирішення. Є суттєві неточності та помилки	0-40

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Беспалов В. Г. Методологія та організація наукових досліджень. Київ, 2021.- 210 с.
2. Бориченко К. В., Гудзь А. О., Панфілов О. Є. *Методологія та організація наукових досліджень: навчально-методичний посібник*. Одеса: Фенікс, 2022 journals.uzhnu.uz.ua+10dspace.onua.edu.ua+10ResearchGate+10.
3. Мотенко Я. В., Шишкіна Є. К. *Методологія наукових досліджень* — навчальний посібник, Харків: ФОП Іванченко, 2022 — теоретична модель побудови та реалізації наукових проєктів repository.kpi.kharkov.ua.
4. Соціологія. Основи загальної, спеціальних та галузевих теорій. Підручник. Затверджено МОН України. Лукашевич М.П., Туленков М.В., Яковенко Ю.І. 544 с. т. 2024 р.
5. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
6. Пустовіт С. В. [та ін.] *Здоров'я, медицина та філософія: стратегії виживання в умовах ковідної реальності*. НУОЗ ім. П. Л. Шупика, 2022 — монографія про філософсько-методологічні та біоетичні виміри в епоху пандемії ResearchGate+2ResearchGate+2repo.knmu.edu.ua+2.
7. Самардак М.М. Філософія науки. Напрями, теми, концепції. Навчальний посібник.- К.: Парапан, 2011.- 204 с.

Допоміжна література

1. Білоконь С. В. Основи біоетики та біобезпеки: навчальний посібник / С. В. Білоконь — Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2017. — 155 с.
2. Богачев А. Досвід та сенс.- К.: Дух і літера, 2011.- 336 с.
3. Етична експертиза біомедичних досліджень. Методичні рекомендації. —К: Сфера, 2008.- 48 с.
4. Етос і мораль у сучасному світі / [Аболіна Т. Г., Ермоленко А. М., Кисельова О. О. та ін.] ; під ред. В. А. Малахова. — К. : Вид. ПАРАПАН, 2014. — 200 с.
5. Загальна декларація про біоетику та права людини (ЮНЕСКО, 2005 р.).
6. Загальні принципи організації діяльності комісій з питань етики при лікувально-профілактичних закладах, в яких проводяться клінічні випробування лікарських засобів. Посібник [автори укладачі: Л. Ковтун, Л. Янкова, С. Распутняк, О. Сілантьєва, Я. Мальцева, Л. Попова, М. Калашнікова, Т. Федорчук]. — Київ: ДЕЦ МОЗ, 2017.- 48 с.
7. Запорожан В. М., Аряєв М.Л. Біоетика та біобезпека. - К.: Здоров'я, 2013.- 456 с.
8. Засоріна Г. (2022). *Охорона здоров'я в контексті розвитку людського капіталу. Економіка і організація управління* 2(46), с. 17–27 — зв'язок системи здравоохоронення з розвитком людського капіталу, логіка братства між управлінськими рішеннями та соціально-економічним контекстом ResearchGate.
9. Індекс здоров'я. Україна.- К.: 2019.-172 с.
10. Корягін М. В. Основи наукових досліджень: навч. посібник / М. В. Корягін, М. Ю. Чік. — К.: Алерта, 2014. — 622 с.
11. Малачинська М. Й. (2023). *Зміни у підходах та методології дослідження державного регулювання системи перинатальної допомоги в умовах війни. Ефективність державного управління* — розгляд адаптації методологічних підходів для функціонування ЛПЗ у воєнних умовах epa.nltu.edu.ua.
12. Марзеєва Н., Чорна В., Махнюк В. (2023). *Еколого-гігієнічні, економічні та правові аспекти формування нормативної бази проєктування ЛПЗ на рівні*

територіальних громад. Аргумент – стандарти будівництва як управлінська складова розвитку закладу охорони здоров'я [ResearchGate](#).

13. Миронюк І., Погоріляк Р. (2023). *Розвиток науки про комунікації в охороні здоров'я України: аналітичний огляд. Україна. Здоров'я нації* — огляд сучасних досліджень комунікації як ключового елементу управління закладом [journals.uzhnu.uz.ua](#).

14. Москаленко В.Ф., Попов М.В. Біоетика: філософсько-методологічні та соціально-медичні проблеми / Москаленко В.Ф., Попов М.В. — Вінниця: Нова книга, 2005.–218 с.

15. Свендсен Л. Фр.Г. Філософія самотності.- К.: Ніка-Центр, 2017.

16. Семигіна Т., Столярик О. (2024). *Соціальна робота у сфері охорони здоров'я України: виклики та перспективи*. Журнал *Humanitas* — інтеграція соціальної роботи, правового забезпечення та кадрового навчання в управлінську практику [journals.uzhnu.uz.ua+8journals.vnu.volyn.ua+8ResearchGate+8](#).

17. Філософія та методологія науки. Підручник/Під ред.. І.С. Добронравової, Л.І. Сидоренко.- К., 2008.- 228 .с.

18. Флек Л. Як постає та розвивається науковий факт. Вступ про вчення про мисленнєвий стиль і мисленнєвий колектив.- Чернівці: Книги-XXI, 2019.- 206 с.

19. Шульгай А.Г., Сатурська Г.С., Панчишин Н.Я., Слободян Н.О. (2021). *Особливості використання якісних методів досліджень в охороні здоров'я, зокрема у громадському здоров'ї та медсестринстві*. Вісник медичних і біологічних досліджень, 3(4), 161–166 — аналіз якісних методів у практиці закладів охорони здоров'я [bmbr.com.ua+1ResearchGate+1](#).

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Бабаджан, В. Д., Бакуменко, Н. С., Кадикова, О. І. та ін. (ред. П. Г. Кравчун, В. Д. Бабаджан, В. В. М'ясоєдов) (2020). *Методологія наукових досліджень в медицині: Навчальний посібник* (260 с.). Харків: ХНМУ. Доступно за посиланням у форматі PDF: <https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/26906> ([vnmue.edu.ua](#), [repo.knmu.edu.ua](#))

2. Луцький національний технічний університет, Козубцов, І. М. (2022). *Методологія наукових досліджень: Конспект лекцій* [для магістрів ІТ-спеціальностей] (242 с.). Луцьк: ЛНТУ. • PDF: https://lib.iitta.gov.ua/734685/1/.../Конспект_лекцій_МНД.pdf ([lib.iitta.gov.ua](#))

3. Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика (НУОЗУ) (2019). *Логіка та методологія наукового дослідження: Навчальні матеріали*. Чернівці: ЧНУ. • PDF: https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka2/rp_filosofiaa.pdf ([nuozu.edu.ua](#))

4. НІХТ ДУ НАМНУ (Харків) (2023). *Методологія наукових досліджень в медицині* [PhD-курс] (силлабус). • PDF: https://repo.knmu.edu.ua/.../Навчальний_посібник_МНДМ.pdf ([repo.knmu.edu.ua](#))

5. Посібник від NUPH (2023). *Методологія наукових досліджень* [навчальний посібник для аспірантів]. • PDF: <https://dspace.nuph.edu.ua/.../метод-семінар.pdf> ([dspace.nuph.edu.ua](#))

6. Рівненський державний медичний університет (Запоріжжя). Утюж, І. Г., Спиця, Н. В., Сепетий, Д. П., Мегрелішвілі, М. О. (2018). *Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження: Навчально-методичний посібник* (76 с.). Запоріжжя: ЗДМУ. • PDF: https://dspace.zsmu.edu.ua/.../Філософія_науки_етика_методологія.pdf ([dspace.zsmu.edu.ua](#))

7. Полтава / Centre: Бірта, Г. О., Бургу, Ю. Г. (2014). *Методологія і організація наукових досліджень: Навчальний посібник* (142 с.). Київ: «Центр учбової літератури». •

- PDF: https://shron1.chtyvo.org.ua/Burhu_Yurii/.../Методологія_і_організація.pdf (shron1.chtyvo.org.ua)
8. Полтавський університет економіки і торгівлі: перегляд навчальних програм. (2022). *Методологія наукових досліджень* [розділ лекцій]. • PDF: https://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/.../Posibnyk_MND.pdf (dspace.wunu.edu.ua)
9. Репозитарій НЛУ: *Методологія наукових досліджень* (2018). • PDF: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/OMND.pdf (library.nlu.edu.ua)
10. ВНМУ (Вінниця) (2020). *Філософія, логіка та методологія наукових досліджень в охороні здоров'я: Підручник/силабус*. Вінниця. • PDF: <https://www.vnmu.edu.ua/index.php?id=117726&...=.pdf> ([vnmu.edu.ua](https://www.vnmu.edu.ua))
11. Західноукраїнський національний університет (2023). *Методологія організації наукової роботи в медичних науках: Академічна доброчесність*. • PDF: <https://neuro.kiev.ua/.../НД-1.2.2.pdf> (neuro.kiev.ua)
12. Чернівецький державний університет охорони здоров'я (НУОЗ) (2019). *Філософія, сучасна методологія наукових досліджень та біоетика: Навчальні матеріали*. Чернівці. • PDF: https://www.nuozu.edu.ua/zagruzka2/rp_filosofiiia.pdf ([nuozu.edu.ua](https://www.nuozu.edu.ua))
13. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького (2021). Іщенко, М. П. *Патріот України у системі цінностей філософії гуманізму і демократії* (188 с.). • e-print доступ: <http://eprints.cdu.edu.ua/4610/> (ru.wikipedia.org)
14. РГ СумДУ – *Методологія наукових досліджень* (конспект лекцій). 2022. • PDF: https://lib.iitta.gov.ua/.../Конспект_лекцій_МНД.pdf (lib.iitta.gov.ua)
15. Запоріжжя (2018). *Етика та методологія наукового дослідження* [PhD-курс у ЗДМУ]. • PDF: https://dspace.zsmu.edu.ua/.../Філософія_науки_етика_методологія.pdf (dspace.zsmu.edu.ua)

Електронне навчальне видання комбінованого використання
Можна використовувати в локальному та мережному режимі

Бурбига Валентина Анатоліївна
Шалімова Ірина Миколаївна
Маркова Влада Миколаївна

ФІЛОСОФІЯ, ЛОГІКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

Методичні рекомендації
до організації та планування самостійної роботи для здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня денної та заочної форм здобуття освіти
спеціальності ДЗ «Менеджмент» освітньо-професійної програми
«Управління лікувально-профілактичними закладами»

В авторській редакції

Підписано до розміщення 27.03.2026. Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 1,47. Обсяг 0,469.Зам.№ 106/26.

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 3367 від 13.01.2009
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна